

Prof. Mieczysław Chmielik
Kierownik Kliniki

Klinika Otolaryngologii Dziecięcej

nazwa Kliniki w 2008 r.
pierwsza nazwa – Oddział Otolaryngologii
Dziecięcej

Schorzenia nosa, gardła oraz uszu stanowiły i nadal stanowią w wieku rozwojowym istotny problem. Odmienne charakter procesów immunologicznych, szczególnie niedojrzałość układu odpornościowego, inny niż u dorosłych przebieg wielu chorób oraz sposób gojenia zdecydowały o stopniowym oddzielaniu się otolaryngologii dziecięcej od otolaryngologii poświęconej pacjentom dorosłym. W roku 1947 **dr hab. n. med. Jan Danielewicz** (ryc. 1) już jako doświadczony laryngolog przybył do Warszawy i podjął pracę w Zespole Klinik Dziecięcych przy ul. Litewskiej kierowanym przez prof. dr. hab. n. med. Mieczysława Michałowicza, który współpracował ściśle z pediatrami – prof. Barańskim, prof. Groerem i innymi. Początkowo konsultował chore dzieci w przychodni i na oddziałach kliniki. W 1948 r. zaprosił do współpracy Marię Góralówną, która odznaczała się wielkim zapałem do pracy i nauki, wykazywała się również dużą znajomością języków obcych. W roku 1951, po uzyskaniu dyplomu, została asystentem Akademii Medycznej. Początkowo otrzymali 18 łóżek w Klinice Niemowlęcej. Zorganizowano małą salę operacyjną. Liczni wolontariusze przychodzili do nich i uczyli się wspólnie laryngologii dziecięcej. Wśród nich byli: dr dr: K. Szczypiorski, D. Gaertig-Borkowska, T. Siennicka, I. Urbańska, Ł. Sobieszczńska, E. Kossowska. W 1956 r. w związku z rozbudową szpitala przy ul. Marszałkowskiej 24 powstał 32-łóżkowy Samodzielny Oddział Otolaryngologii Dziecięcej, który w 1971 r. został przekształcony w Klinikę Otolaryngologii Dziecięcej. Drogą konkursu w Akademii Medycznej uzyskali stanowisko pomocniczych pracowników nauki: dr dr: Z. Wysocki, E. Burczyński i E. Kossowska.

W roku 1958 została powołana przez Ministra Zdrowia Komisja do opracowania projektu specjalizacji. W skład Komisji Egzaminacyjnej wchodził doc. J. Danielewicz, prof. J. Szymański i dr M. Góralówna. W 1959 r. do wykazu specjalności le-

Ryc. 1.

Doc. Jan Danielewicz
Kierownik Oddziału
Laryngologii Dziecięcej
w latach 1956-1976
i Kierownik Kliniki
w latach 1971-1973

Ryc. 2.

Prof. Ewa Kossowska
Kierownik Kliniki
w latach 1973-1993

karskich objętych przez Studium Doskonalenia Lekarzy dodano nową. W programie specjalizacji wyszczególniono wymagane wiadomości, umiejętności praktyczne oraz zabiegi operacyjne, które kandydat powinien umieć wykonywać. Na całość egzaminu specjalizacyjnego składał się egzamin praktyczny, wykaz przeprowadzanych samodzielnie przez kandydata zabiegów operacyjnych oraz egzamin teoretyczny przed Komisją Egzaminacyjną. Pierwszy egzamin specjalizacyjny odbył się w roku 1961.

Po przejściu na emeryturę doc. Jana Danielewicza w 1973 r. kierownictwo Kliniki objęła jego uczennica – **prof. dr hab. n. med. Ewa Kossowska** (ryc. 2). Od 1993 r. do chwili obecnej Kierownikiem Kliniki jest **prof. dr hab. n. med. Mieczysław Chmielik** (ryc. 3). Docentem w Klinice była M. Góralówna.

Główne kierunki badań i zarazem szczególne osiągnięcia Kliniki, często owocujące opracowaniem unikatowych metod terapii:

1. W latach 1956-1973 – zagadnienia roli tkanki limfoepitelialnej w patogenezie chorób wieku rozwojowego, oryginalna metoda ezofagotomii wewnętrznej w leczeniu bliznowatych powikłań po oparzeniach chemicznych przełyku.
2. W latach 1973-1993 – diagnostyka akustyczna stridoru krtańowego, leczenie bliznowatych zwężeń krtań.
3. W roku 1994 – leczenie chirurgiczne nosa i funkcjonalna endoskopowa chirurgia zatok.

W Klinice wykształciło się 46 specjalistów (II stopnia z laryngologii dziecięcej), 15 osób obroniło doktoraty, 4 osoby – habilitacje. Konsultantami pediatrycznymi Oddziału przez te lata były: doc. dr hab. n. med. I. Balukiewicz, prof. dr hab. n. med. M. Robowska, dr n. med.

M. Partyka, a obecnie dr n. med. R. Koziołek. Pielęgniarki, które przyczyniły się do rozwoju Oddziału, to: W. Kubacka (lata 1956-1987), W. Andrzejewska (lata 1956-1986), I. Morycz (lata 1956-1987), I. Frączek (lata 1956-1999), w latach 1971-1999 pielęgniarka Pracowni Audiologicznej, B. Kubacka-Styczek (lata 1959-2001), W. Poczarska – pielęgniarka dietetyczka (lata 1960-1974), obecnie J. Rączka. Wielką pracę w prowadzeniu sekretariatu Kliniki włożyły: T. Puzyrska, A. Tylicka, a obecnie od 1979 r. W. Gralewska.

Od roku 1956 Klinika pełni ostre dyżury laryngologiczne dla dzieci z Warszawy i województwa. Również od 1956 r., czyli od otwarcia Samodzielnego Oddziału Otolaryngologii Dziecięcej w Klinice Pediatrycznej przy ul. Marszałkowskiej, doc. J. Danielewicz wprowadził cotygodniowe środowowe posiedzenia naukowo-szkoleniowe dla laryngologów pracujących na oddziałach i w przychodniach dziecięcych.

W 1961 roku powstała Sekcja Otolaryngologii Dziecięcej w ramach Polskiego Towarzystwa Otolaryngologicznego. Pierwszym Przewodniczącym był doc. Jan Danielewicz, a jego kadencja trwała do 1977 r. W latach 1977-1985 Przewodniczącą Sekcji była prof. Ewa Kossowska, a w latach 1986-1989 – prof. Andrzej Soboczyński. Obecnie Sekcji przewodniczy prof. Danuta Gryczyńska.

W roku 1996 powstała Sekcja Rynologiczna przy PTOChGiS, której przewodniczył do 2003 r. prof. Mieczysław Chmielik. Organizuje on raz w roku posiedzenia naukowo-szkoleniowe pod nazwą „Unikalne przypadki w rynologii”, w których uczestniczą laryngolodzy z całego kraju.

W roku 1977 w czasie Kongresu ORL Dziecięcej w Sirmione założono podwaliny pod Europejską Grupę Roboczą ds. Laryngologii Dziecięcej – przyczynił się do tego doc. J. Danielewicz. Uczennica profesora – prof. E. Kossowska – została wybrana do Zarządu Grupy w 1979 r. W Redakcji „*International Journal of Pediatric Otorhinolaryngology*” do 1980 r. jako eksperci pracowały doc. Maria Góralówna i prof. Ewa Kossowska, a obecnie obowiązki eksperta pełni prof. Mieczysław Chmielik – Kierownik Kliniki.

Klinika organizowała Dni Laryngologii Dziecięcej. Pierwsza taka konferencja odbyła się w Zakopanem w 1959 r., a jej inicjatorami byli doc. J. Danielewicz i dr D. Gaertig-Borkowska. Kolejne Dni Laryngologii Dziecięcej odbywały się w odstępach trzy- lub czteroletnich.

Działalność naukowa otolaryngologów dziecięcych nie ograniczała się tylko do organizowania posiedzeń oraz konferencji krajowych. Wielu polskich otolaryngologów prezentowało swoje prace na konferencjach i kongresach zagranicznych. Wielkim sukcesem zakończył się zorganizowany w 1979 r. przez Klinikę I Europejski Kongres Otolaryngologów Dziecięcych w Warszawie. Obecnie Klinika jest liczącym się w Polsce i w świecie Centrum Laryngologii Dziecięcej, kształci następców, kontynuując dzieło doc. Danielewicza.

Na rycinie 4 przedstawiono Zespół Kliniki w 2008 r.

Ryc. 3. Prof. Mieczysław Chmielik
Kierownik Kliniki
od 1993 r. – nadal

